

لە کوردستان

نەبای دى نەباران

سہر نو سہر

اران خراپ نیه،
ئەو ساتانە
سەر شاشەی
ئىش لە کاتى
بۇوايە كۆمەكى
ئەن

خوچان به پیش نواحی برویان بیکده و نواحی به رو روداده ای
بنیزین، چونکه خوشان رودا و مهینه تی زرمان دیتیه
و یئمه ش روزانیک چارمان لمه کومه کیانه بورو.
با له تسلی مه بست دور نه کوه و مهه، که دلیم نه
بای دی نه باران، مه بست ته و دهه بیلم که وه نزیکه
دو و هفتیه به بناء ماوهی فهرمی بپرداگنده کردنی
همه لبازارنه کان دیاریکراوه، به لام و دک بایی شتیک له
تارادا نهی، ناوی هلبزاردن بی، دبی هویه که
چیزی، تاخ لای خه لک و دامه زراوه و ده زگا کانی
پدیه و ندار به پرؤسیه هه لبازاردن جیتی با یاه خ پیدان
نه بی، یان خه لکی یئمه زیاتر سدرگورمی ته و کارانه
ددیه که چند روزنیکی مابی یان له تیوگه رمه
روداده کان حال ددیگری ...
تمدن هدمق لده نهی، تهدود نده ده زامن له پاریزگایه کی
ده وک هدویز که پاییه ختنی هریمه زیاتر له ملیونیک
ها ولاتی تیدا ده زی و دیان دام و دزگا کی حیزی،
حکومی، مهدونی، میدیا و شتی دیکه شی تیدایه ...
تدناندت له هندی بونه و یاده دری و همیه درو

دیواری شار نامینی پری نه کن له لافیته و دهد بدبو
شریتی رنگاواردنگ و هرچی دامنه زاروه سیاسی،
حکومی و مددنی هه یه تیدا به شداردهن، نهود هممو
خدر جیمه له کوئی دی له کام بانک پیشان دهدنی، خو
نه که گردنه خود خدر جیمه له پرژه کانی خزمتگوزاری
تنه رخانیکی لوانه یه به شنلک له مدیته تیمه کانی
کاره با یان تاو یان ریگاوانیه کانی پن چاره سربرکی. جا
تمو دیارده یه له لای خزینیکی بچوک و گهوره به پی
توانواه دسرزی شتوبی به دیه کری، له کانیکا شیوازی
بزر مودیرنانه هدیه، رنگه نه گدر پیاده بکهن
ناهادنگی تندو باده دریانه به دجهنه و کاریکه رتر
دکات و بگره دیسته در فه تیکیش بو کات به سدر
بپردن و تاموچیزیلیور گرتني هاولاتیان و به رزو بریز
راگر تکنی خودی بونه که ش، به لام له لای ٹیمه نه و
بزیره سمانه نه مرموزشی له گه لذابی هدر به شیوانه
به ریوده دچن، که مورکمان پیوهر گرتسووه، با بیننه وه
سفسر مسدسه لهی ئاما ده باشی و پرچپاگه نه دی هه لبزاردن،
له وه ده چنی هدلبزاردن له لای خه لکی ندو شاره
مانایه کی نهو توی نه بی، دیاره متمناهیان به وه نیمه
که نهود هه لبزاردنانه گزرانکاریه کی نه وتو له زیانی
تاساییو له قالب دراویان بینکیتی، به شیکش
پیه یوندی به و روشنده هدیه که له ئاكامی شهري نیسو
خو وک که لائزیو ترس و توقین له ئاست حیزبی
دنسه لاتداور دام و ده زگا کانیه وه رنگی و در گرتسووه،
ئه جار دیارده نایه کسانی له دابه شکردنی

خزمه تکراری ایه کان و هست نه کردن به مافی
ها ولایتیون و له سه رینکی دیکده و ته شنه کردنی
گه نهاده لی تیداری و بنزنه کردنی، هدروایتیه و
زبیده رزیکردن له مه سرفات و حسابه کردن بز خله کی
ولاتپاریز و دلسوژ، نهانه و چهندان هوکاری دیکه
پیویست به و ناکا به گوریسان و در کهم، رونگهه مورو
نهو شتانه وایان کردنی خدالک له تیستانتاینده
خوی ناثومید و به گومان بی، دننا هه بیزاره یک که
هدر چند نسایلک له مهودیر له چاونزوری بمهدر بسو،
دبسو و دک هه لبزارانی ۱۹۹۲ ای دوای رایه پرین به

سایی و چه پدربران پیسواریان بیکرده باشد.
با لدوه که رین باشه ئهو حیزب و لايهن و بیلایه نانه‌ی
که خویان کاندید کرد و شهوان بچوچی و ایندنه‌گن،
له‌وهش سه بیرت تیمه و باز چاردە سال ده‌چنی بهناو پیاده
دیوکراستی ده که نه لدلایه که بیشوهخت کورسیه کان
دابدشکران و لدلایه کي دیكده، عیاق دو سال نابی
رزگار کاره، که چي دهیاز بگره زیاراتیش لدحزب و
کومه له بیکهیت‌راون، لیستی همه‌نه‌نگ بتو
له لبزاردنه کان و کسا یاه تی جیاجیا له وانه‌ش بیلاهه‌ن و
سره‌به خوکان خزیان کاندید کرد ووه، که له رووی ژماره و
ده مه‌ردنگی له گلن کورستان بدارورد ناکری، سه‌باری
دو روشنی نانه‌منی و ناشارامه‌لای شهوان به‌لام ده‌میکه
له لمه‌تی پروپاگندنی هه لبزاردنه کان دستیتیک‌کرد،
شاره کانی عیراقی جموجول به خووه دهیشن و که ناله کانی
میدیا ای عیراقی و عه‌ربی به‌بابه خدهوه باس له پرسه‌ی
له لبزاردنه کان ده کهن، هه روا به‌پی شه‌غامی شو
را پرسیه که نه‌نیستوتی روزنامه‌وانی جدنگ و ثاشتی
له بدیرنامه‌ی (کونفرانسی روزنامه‌وانی هه لبزاردن که
له ۱/۱۱ له شاری هه ویلیه بسترا)
بلاؤ-کرده و ده‌رده که‌هون که زویه‌ی هاولاتیانی
کورستان شتیکی شه‌وقت له سهر له لبزاردنه کان
نازانن و لیسی بیناگان، نه کدر شتیکیشیان زانیبی
له ریگای فزمه کان و بیریکاره کانی خزراک (زانیباهه،
ئه‌سی کوا رؤولی که ناله کانی میدیا و کومه لگه‌ی
به‌ناواره‌ده‌دنی له هوشیار کردندهوه و روکردندهوه
که لتو رو پرسنیه کانی له لبزاردن ! جا هه‌قی خزم
ئنسه بلمه له هموکر نه‌باید دی و نه باران !!

لیننه شاردنهه و پرسن پیکردن و

ن. جه مال عہ بدول

لیته شارند و پرس پیکردن
را وادر گتنی، نیشانه بادر به
خزکردن و ریزگرتنی رای گشتو بدر
چا ورو وون نیمه بـ دیاری کردنی
روتی تائینده رووه رو و بهونه کان،
چونکه هدمو شـ و بهـ سره هاتانه
چا وروان شـ کرین، چارنووسازان
پیوستیان به بـ ساری گشتیو
را پرسی هـ و هـ هـ هـ هـ هـ هـ
دهـ لـ اـ لـ و لـ اـ نـ تـ اـ نـ تـ
بهـ پـ سـ بـ مـ شـ وـ وـ بـ اـ سـ
بـ کـ تـ هـ سـ تـ ...، بـ کـ هـ مـ کـ کـ اـ
بروات ..! تـ تـ اـ نـ دـ هـ دـ هـ دـ هـ دـ هـ
رـ نـ گـ هـ دـ گـ زـ خـ لـ لـ کـ بـ شـ اـ زـ اـ
سـ هـ رـ هـ خـ نـ هـ تـ اـ نـ بـ شـ دـ اـ رـ بـ
کـ اـ رـ هـ لـ بـ زـ اـ دـ بـ کـ نـ بـ کـ نـ بـ کـ نـ
تمـ وـ کـ هـ سـ وـ لـ اـ يـ نـ اـ سـ هـ لـ بـ زـ اـ دـ نـ
۱۹۹۲-۵-۱۹ دـ چـ وـ کـ مـ دـ نـ کـ مـ دـ نـ کـ مـ
نـ اـ دـ اـ تـ ...، بـ لـ اـ مـ تـ بـ مـ بـ دـ دـ دـ دـ دـ
بـ لـ
کـ زـ مـ هـ لـ نـ گـ وـ بـ نـ دـ کـ یـ شـ هـ گـ وـ بـ
مـ لـ مـ لـ اـ نـ اـ دـ رـ وـ سـ زـ بـ دـ خـ
رـ زـ گـ اـ کـ دـ دـ بـ نـ اـ هـ اـ تـ هـ هـ هـ هـ
شـ اـ سـ تـ هـ بـ نـ بـ نـ بـ نـ بـ نـ بـ نـ بـ نـ
بـ هـ نـ دـ هـ تـ دـ یـ کـ اـ سـ وـ رـ یـ گـ رـ تـ لـ
بـ نـ هـ کـ اـ کـ اـ مـ اـ فـ مـ رـ مـ وـ اـ شـ نـ !!!

پهلوه‌مان، یان ته‌خوومه‌نی شیاستمانی، وک دزگاییه کی شارستانو سه‌ردهم، ئه بورو خوزگاو هیوای هدموو کوردیکی خخواری تیستاو داهاتوو کورده، به‌لام تا راپه‌رینی ۱۹۹۱، تازادی به خویه و باشتو لیهاتووتربن کومه‌له خلکیانه ده‌لیزاردن سه‌بیتربودکی سیاسی بیت، چه‌مکنیکی کومه‌لایه‌توبو مافی آزادابی خلکه، له ویست یان پیداویستیه کانی ئام قوتاغه‌ی بزونه‌ودی سیاسی کوردیش گوخار بی، تاخز هه‌لیزاردن، پیترکدنده و هه‌لیزاردن بیت؟! هه‌مورو په‌لیزاردنیک، که دهسته بسیرو رونکردنه‌وشی تیدا نه‌بورو، پیش سال و نهودی تریش کاریکه‌ری ساخت و پیر ناسوری هه‌بیت، له ناخ و درونون ناولری هه‌لیزاردن، ته و خلکه که و نهستی هدمومواندا، بزیه راست و پیویست وابوو، هه‌لیزاردنی ته‌جاوه، دیسان نیو به نیو نه‌بواهه و داوی ئه‌مینه‌تیانه په‌لهمان و دهسته ایه کارتیانه‌تر بدریوه ته‌چورو. دیکومان، ره‌نکه سازکردنی پیکونه که نه‌کولوا ناکوکی نیو به نیو، ئه‌بورو شه و دوو که‌وره حیزبیه کوردستان، خویان دیسانده به کرنگ و ناسک و چاره‌نوسازه‌تی ئه قوتاغی خه‌باتی نه‌تواتیه‌تیمان، بس چاره‌سرکدنی گرفته سیاسیه کانی کوردستان و به‌شارداری زورتیری خله‌لکی کوردستان و هه‌یه ده‌لیزاردنی ئام سه‌ردهه تالزوو

تازاده‌وه، به باوری من، چونکه کورد، تا راپه‌رینی ۱۹۹۱، تازادی به خویه و باشتو لیهاتووتربن کومه‌له خلکیانه ده‌لیزاردن سه‌بیتربودکی سیاسی بیت، چه‌مکنیکی کومه‌لایه‌توبو مافی آزادابی خلکه، له ویست یان پیداویستیه کانی ئام قوتاغه‌ی بزونه‌ودی سیاسی کوردیش گوخار بی، تاخز هه‌لیزاردن، پیترکدنده و هه‌لیزاردن بیت؟! هه‌مورو په‌لیزاردنیک، که دهسته بسیرو رونکردنه‌وشی تیدا نه‌بورو، پیش سال و نهودی تریش کاریکه‌ری ساخت و پیر ناسوری هه‌بیت، له ناخ و درونون ناولری هه‌لیزاردن، ته و خلکه که و نهستی هدمومواندا، بزیه راست و پیویست وابوو، هه‌لیزاردنی ته‌جاوه، دیسان نیو به نیو نه‌بواهه و داوی ئه‌مینه‌تیانه په‌لهمان و دهسته ایه کارتیانه‌تر بدریوه ته‌چورو. دیکومان، ره‌نکه سازکردنی پیکونه که نه‌کولوا ناکوکی نیو به نیو، ئه‌بورو شه و دوو که‌وره حیزبیه کوردستان، خویان دیسانده به کرنگ و ناسک و چاره‌نوسازه‌تی ئه قوتاغی خه‌باتی نه‌تواتیه‌تیمان، بس چاره‌سرکدنی گرفته سیاسیه کانی کوردستان و به‌شارداری زورتیری خله‌لکی کوردستان و هه‌یه ده‌لیزاردنی ئام سه‌ردهه تالزوو

ددي هوشيار بين له سهار نوي بنیات نانه و دی عیراقدا

م. زیاد خوشنماو*

زیارتی هله‌لی تیدا کاره.
۲/ دانانی کونه به عسیو عه‌ره‌بیه
شوئینیه کان لهو کومسیونانه و به تاییه‌تیش
له کدرکوک.

۳/ ریگه نهدان و ماره نهدان به هاولاتیان بتو
چاکردنه‌وهی هله‌کان، به تاییه‌تیش بتو
شاریکی و هک هوولیر که زرترین هله‌لی تیدا
رووداره.

۴/ دهست کاری کردنی بدرنامه‌ی حیزبه کان
بتو نمونه بدرنامه‌یه کیان به‌محزره دهستکاری
کردووه (بنیاتنائی عراقیکی) دهستوری
دیوکراسی فیدرالی) کراپته (پابهند بیون به
ید کپارچه‌بی گهله و خاکی عراق (آهمه‌ده
دواکردن له پارتی کاری سره‌به‌خوبی
کورستان بتو گوگرینی تاوه که چونکه گواهه

کوردستان و که له که مامه له ده کرده
توبیلی عدقیله تی عدره ب شهودی بتو
بکری دیمکو کاسیانه مامه له له گەن
کیشەیدا بکات ؟
ئەوهستانی هەر زوو (کۆمیسیونی
سەریه خۆی هەلبازدنه کانی عێراق)
بەناو سەریه خۆو بى لایینە، بەلام له راس
سەریه خۆی خزیان له دەست داوە، بە کرد
ئەویان سەماندووە کە تەوانیش نا
دەسبەرداری عدقیله تی بیری شووشینی عە
بن و شارستانەنە هەلسکوکوت له گەن کیشە
رداوی گەلی کوردستان بکەن بە سەر
لەسەر جەرم ریتمایپ و کارەکانیان ئەو راس
زیاتر روون دەپیتەوە ، بۆ نمونە :
۱/ لیستی دەنگ دەرانی هەوپیتەر له

کرمی به شداری سفر له نوی بینی خومن و میزو نووسان و خله لکی دنیا زور
 چاک ده زان بدر له سالی ۱۹۲۱ ولاستیکی و دک
 ئه مرزه بدناو عراق له شارادا نه بورو، بدرو
 نه خشنه دروزنی که له قوتاخانه کاندا
 ده خیریار و دیپرزا، به لکو له دسرا تاوه عیراق له
 هردوو ولایه تی به سراو به غدا دروست کراوه و
 پاشان بهی و پیست و ئیرادی گله که مان
 باشوری کوردستان که شه و کاته ولایه تی
 موسل بورو، بد عیراقه داتاشراوه لکینراوه،
 ئدهوش تهود راستیه که هدمومان دهیزانین،
 هدمیشه ثامازه بدو مذلوم میمه تهی گهلى
 کورد دکری، که بی ویستی خوی به ولاستیکی
 دیکه لکینراوه ... ئه میوش که دولتی
 عراق بهشی زوری دام و ده زگا کانی توروشی
 هه لتوشنله هاتون و ئیمه کوردیش زور به

دریزدی پهیامی پارتی کاری سه ربه خویی کوردستان